

Михайло КУЛИНЯК – Міністр культури України

Динамічно розвиваються в Україні релігійні організації й об'єднання етноконфесійного спрямування. Репрезентація духовних, культурно-освітніх і специфічних релігійних потреб національних меншин характерна для всіх традиційних віросповідань, а також окремих новітніх релігійних рухів, що діють в державі. Суттєво розширилася географія цих етноконфесійних спільнот.

Найбільше громад, створених на етноконфесійному ґрунті, належить мусульманам України. Мусульманські релігійні інституції активно розвивають мережу духовно-освітніх закладів. При цьому особливу увагу приділяють вивченню Корану, студіюванню ісламських дисциплін, історії ісламу, вивченню арабської мови, формуванню відповідних норм поведінки.

Релігійні організації, як носії авторитетних для значної частини віруючих конкретних віровчень, національних ідей, власних позицій у трактуванні національної і церковної історії користуються стабільно високим рейтингом довіри громадян.

Слід враховувати, що в перехідний період суспільного розвитку, який характерний для сучасної України, в умовах становлення демократії, політичного і релігійного плюралізму, актуалізуються певні релігійні, церковні та релігійно-територіальні інтереси.

Забезпечення церкві повноцінного правового і соціального статусу, створення для неї сприятливих умов діяльності ставить на порядок дня необхідність ініціювати зміни в чинному законодавстві щодо релігії та церкви, котрі якомога повніше враховували б реалії сьогодення.

У зазначеному контексті [дорученнями Президента України визначено завдання](#) розробити та подати на розгляд Верховної Ради України нову редакцію Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації» та проект Закону України «Про повернення майна культового призначення релігійним організаціям».

Метою проекту [нової редакції Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації»](#) передбачено зміцнення правових засад свободи

віросповідання. Законопроект включає в себе ряд концептуальних положень державної політики, які мають відповідати зобов'язанням України перед відповідними європейськими та світовими організаціями.

[Проект Закону України «Про повернення культових будівель релігійним організаціям»](#) спрямований на вироблення правового механізму повернення релігійним організаціям культових будівель з метою відновлення порушених тоталітарною політикою колишнього СРСР прав церков і релігійних організацій, яким належали ці будівлі до їх переходу у власність держави.

Про рівність усіх церков і недопустимість преференцій на місцевому рівні неодноразово заявляв Президент України В.Ф.Янукович наголошуючи, що важливим чинником духовного вдосконалення суспільства, піднесення його моралі, відповідальності виступає церква. Головним завданням у сфері державно-церковних відносин має бути створення сприятливих умов для реалізації духовної місії церкви.

При цьому принципово важливо, що держава чітко окреслила свої зобов'язання перед церквою, визначила коло тих повноважень, які є сферою її компетенції, що робить її політику щодо церкви прозорою і відкритою для суспільного загалу.

Сприяючи розвитку громадянського суспільства, українська влада створює необхідні умови щодо участі громадських об'єднань в державотворчій діяльності.

Виходячи з того, що відповідно до українського законодавства, церква відділена від держави, а релігійні організації не виконують державних функцій, оптимальним варіантом участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики щодо релігії виявився механізм участі міжцерковних консультативно-дорадчих органів всеукраїнського та місцевого рівня. Зокрема, їхньої участі у законотворчій, експертній, науково-практичній роботі.

Так, утворена у 1996 році [Всеукраїнська Рада Церков і релігійних організацій](#) на сьогодні займає провідне місце у процесі формування міжконфесійного та етноконфесійного діалогу та системи державно-церковних відносин в країні, об'єднуючи у своєму складі понад 90 % релігійної мережі держави.

Окрім Всеукраїнської Ради Церков і релігійних організацій на національному рівні діють інші консультативно-дорадчі органи, які сприяють державно-конфесійному та міжконфесійному діалогу. Серед них слід назвати Наряду представників християнських церков України, [Раду євангельських протестантських церков України](#), Українську міжцерковну раду, Всеукраїнську раду християнських церков та Раду представників духовних управлінь і центрів мусульман України.

Нині церква взяла на себе частину відповідальності за морально-етичний стан суспільства, її соціальна діяльність виходить за конфесійні межі, охоплюючи своїм впливом по суті всі сфери громадського життя.

На сьогодні очевидно є тенденція посилення стремління народів і націй до суверенітету, відновлення втрачених традицій, мови, духовної культури, які стимулюють їх до розвитку й оновлення. Ці та інші основоположні принципи знайшли своєрідне відображення в Законі України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики», прийнятому з ініціативи Президента України В.Ф.Януковича.

Головне стратегічне завдання держави у сфері етнополітики полягає в тому, щоб закріпити і зміцнити нинішні стабільні міжетнічні та етноконфесійні взаємини в Україні, забезпечити умови для вільного розвитку культур і мов всіх етнічних груп, що населяють нашу країну.

Для цього необхідні мир у суспільстві, громадянська злагода загальнонаціонального характеру, що ґрунтуються на дотриманні й захисті прав людини, співіснуванні політичних, релігійних, історико-культурних поглядів та переконань, різних етнічних традицій та уподобань.

Дякую за увагу!

Витяг з [виступу Міністра культури Михайла Кулиняка](#) на парламентських слуханнях на тему «Етнонаціональна політика України: здобутки та перспективи», які відбулись 11 січня 2012 року у сесійній залі Верховної Ради України

Інститут релігійної свободи, м.Київ
www.irs.in.ua